

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1492

Vragen van het lid **Van Raak** (SP) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het tekort aan stembureaus* (ingezonden 25 januari 2016).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 11 februari 2016).

Vraag 1, 2, 3

Is het waar dat in Dongeradiel en Dantumadiel veel minder stembureaus worden ingericht voor het referendum over Oekraïne?¹

Kunt u verzekeren dat er in deze gemeenten geen kernen zijn die bij reguliere verkiezingen wel, maar nu geen stembureau hebben?

Hoe gaat u mensen helpen die bijvoorbeeld slecht ter been zijn en nu moeilijker een stembureau kunnen bereiken?

Antwoord 1, 2, 3

Navraag heeft mij geleerd dat in beide gemeenten het college van burgemeester en wethouders, daartoe uitgenodigd door de raad, is teruggekomen op het aanvankelijke besluit om voor het aanstaande referendum minder stembureaus aan te wijzen dan bij voorgaande verkiezingen.

Vraag 4

In welke gemeenten worden (eveneens) minder stembureaus ingericht, om hoeveel stembureaus gaat dit en is hier sprake van kernen die zonder stembureau komen te zitten? Kunt u hiervan een overzicht geven?

Antwoord 4

Het aanwijzen van stemlokalen is een taak van het college van burgemeester en wethouders, dat daarover verantwoording schuldig is aan de raad. Ik beschik niet over een landelijk overzicht van het aantal stembureaus dat gemeenten voor het aanstaande referendum zullen inrichten, noch van het aantal gemeenten dat minder stembureaus zal aanwijzen dan bij voorgaande verkiezingen. Ook is mij niet bekend hoeveel kernen bij voorgaande verkiezingen wel een stembureau hadden, maar bij het aanstaande referendum zonder stembureau zullen zijn.

¹ <http://www.omropfryslan.nl/nieuws/minder-stembureaus-dongeradiel-en-dantumadiel>

Vraag 5

Waarom staat u toe dat door het inrichten van minder stembureaus pogingen worden ondernomen om de gang naar de stembus voor mensen moeilijker te maken en de opkomst voor dit referendum te frustreren?

Antwoord 5

Ik heb alle gemeenten laten weten dat het kabinet hecht aan een goede organisatie van het referendum en aan toegankelijkheid voor de kiezers. Ik heb daarbij echter ook gewezen op het belang van een kostenefficiënte uitvoering van het referendum. Ik heb gemeenten verzocht daarmee rekening te houden. Laatstgenoemd belang is des te groter omdat niet bekend is hoeveel referenda er in de toekomst zullen worden gehouden. Ik heb er vertrouwen in dat gemeenten erin zullen slagen enerzijds te waarborgen dat het referendum goed toegankelijk is voor de kiezers en anderzijds, met het oog op de toekomst, te zorgen voor een kostenefficiënte uitvoering van het referendum. In dit verband zij nog opgemerkt dat de uitvoering van het referendum wordt geëvalueerd. Daarbij zal ook aandacht zijn voor de toegankelijkheid tot het referendum. Uiteraard zal ik uw Kamer informeren over de uitkomsten van de evaluatie.

Vraag 6

Waarom worden voor de verkiezingen voor het Europees parlement wel alle stembureaus ingericht en voor dit referendum over Europa niet, terwijl het Europees referendum van 2005 heeft laten zien dat de opkomst bij een Europees referendum mogelijk veel groter is?

Antwoord 6

Met de woorden «alle stembureaus» lijkt vragensteller erop te doelen dat er voor bepaalde verkiezingen (zoals de Europees Parlementsverkiezing) een voorgeschreven aantal stembureaus zou zijn, en dat dit voorschrift niet zou gelden voor het aanstaande referendum. Dit is echter niet het geval. Het is aan gemeenten om een voldoende aantal stemlokalen in te richten. Zowel bij reguliere verkiezingen als bij een referendum maken zij daarin een eigen afweging. Sommige gemeenten wijzen voor een Europees Parlementsverkiezing minder stemlokalen aan dan voor een Tweede Kamerverkiezing. Bij het bepalen van het aantal stembureaus houden gemeenten rekening met bijvoorbeeld de verwachte duur van de stemopneming (het tellen van de stemmen) en met factoren als de bevolkingsdichtheid en de spreiding van dorpen en wijken.

Vraag 7

Waarom bent u niet bereid om gemeenten alsnog voldoende geld te geven om op alle reguliere plaatsen stembureaus mogelijk te maken?

Antwoord 7

Zoals ik in mijn brief aan uw Kamer van 16 januari jl. uiteen heb gezet, heeft het kabinet besloten de kosten die samenhangen met de voorbereiding en uitvoering door gemeenten van het aanstaande referendum te vergoeden tot een maximum van € 30 miljoen. Het kabinet stelt dus eenmalig maximaal € 10 miljoen extra ter beschikking, bovenop de reeds toegezegde € 20 miljoen. Met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is hierover overeenstemming bereikt. Ik ben van oordeel dat daarmee een goede balans is gevonden tussen enerzijds een zorgvuldig voorbereid en goed georganiseerd referendum en toegankelijkheid voor de kiezers en anderzijds de nodige soberheid en kostenefficiëntie.